Ehmedê Xani

NÛBAR

weşanên
ROJA NÛ

Ehmedê Xani

NÛBAR

ISBN 91 7672 017 9
Ehmedê Xani
Printed in Sweden
Stockholm - 1986

Weşanên Roja Nû
Dêbelnsgatan 16 B
113 58 Stockholm

Ehmedê Xani

NÛBAR

Werger jı tipên Erebi : Z. KAYA

weşanên
ROJA NÛ

Pêşgotın

Rêberê Kurd Ehmedê Xani, ev berhema xwe ya gıranbıha dı 11'ê Adarê sala 1094'ê hıcri (1683 miladi) da nıvisiye. Ew bı xwe wê salê 33 sali bûye. (Ehmedê Xani sala çêbûna xwe ya jı dayıkê dı pırtûka xwe ya "Mem û Zin" de gotiye. Dı sala 1061'ê hıcri (1651'ê miladi)de bûye.) Jı bıl "Nûbar"ê, du berhemên wi yên dın ji hene; "MEM Û ZİN" û "EQİDA İMANÊ". "Mem û Zin" bêgotın wek sertaca Edebiyata Kurdi têt naskırın.

"Nûbar" dı Kurdıstanê de geleki namdar e. Nemaze pıştî xılaskırına Qur'anê zarokên kurda wê dıxwinın, herfo-herfo jıber dıkın.

Dı "Nûbar"a Xaniyê nemır de, gelek keramet û mûcize yên mezın hene. Nûbar ferhengoka erebi-kurdi ye, bı şiirti hatiye sazkırın. Merıv dıkare bıbêje "Nûbar" ferhenga kurdi ya here pêşın e. Dı serê her beşeke "Nûbar"ê de, dı derheqa xwendın, zanin, karên cıvaki, daxwaz û fıkrên mılli, guhdarikırına lı hev û dın de, Xani gelek şiretên gıranbıha gotıne. Ev pırtûk dıde xuyakırın ku rêberê me, mırovekî pır alım, zana, pıspor, filozof û pêşrohni bûye.

Şêx Ehmedê Xani qedır û qimetê pır daye zımanê kurdi. Wi bı xwe lı Bazidê, jı kisi xwe medrese vekıriye, dersa kurdi û erebi daye zarokên kurda. Çımki ew baş pê hayedar bûye ku pêşketın û peşveçûna her mılleteki bı zıman û edebiyata wi dıbe.

İro em kurd çıqas bı vi hozanê xwe yê mezın, serbılınd bıbın dı ci de ye. Mamostê mezın Cigerxwin'ê nemır dı helbesta xwe ya bı navê "Hozan û Şayirên Kurd" de gotiye:

" Yeki di heye rêberê kurd e Xani"
....
"Ma ne bes e Nûbar û Mem û Zin"

Nıviskarê kurd Eladdin Secadi dı kıtêba xwe "Mêjûy Edebi Kurdi" de gotiye ku Ehmedê Xani sertaca nıviskar û şayirên kurda ye. Jı bıl van gelek nıviskarên ereba û yên Awrûpayi lı ser Ehmedê Xani nıvisine û pesnê wi dane.

Pır mıxabın ku bı pırani xwendevanên kurd jı xwendına eserên kurdi yên kevn bêpar ın. Bı tenê kesên ku bı herfên erebi dızanın dıkarın wan bıxwinın. Van çend salên dawiyê, lı ser şairên me yên kevn û eserên wan bı herfên latini çend pırtûk hatıne neşırkırın. Wek:

"Mem û Zin" a Ehmedê Xani, ku M.Emin Bozarslan wergerandiye ser herfên latini; kıtêba "Tarixa Edebiyata Kurdi" ya ku profesorê kurd Qanatê Kurdo nıvisiye û kıtêba "Şêx Sen'an" ya Feqiyê Teyran ku lı Stokholmê jı aliyê "Weşanên Roja Nû" de hatıne çapkırın û belavkırın. Belam ev xebat pır kêm e. Pêwist e xwenda û ronakbirên kurd dewlemendiya edebiyata kurdi ya kevn baş derxın meydanê lê xwedi derkevın. Jı ber ku ew kaniya zıman û çanda me ya netewi ne. Jı bo vê yekê me Nûbarê wergerande herfên latini, bo ku her xwendevanê kurd bıkarıbe wê bıxwine.

Lı vır pêwist e em lı ser şêweyê nıvisandın û wergerandına "Nûbar"ê çend agahdariyan bıdın xwendevanan. Çapa "Nûbar"ê ya dı destê me de, dı sala 1903 de lı Stenbolê derketiye. Nusxeyek dın ji ku bı destê Mele Mıhemedê Wani hatiye nıvisandın û dı sala 1903 de lı Berlinê hatiye çapkırın, jı Pırtûkxana Stockholmê bı alikariya hınek hevalên welatparêz gıha me. Dı navbera herdu nusxeyan de newekheviyek pır hındık hebû. Lı gor herdu nusxeyan me dı wergerandına bı herfên latini de "Nûbar"ê sazkır. Û hevalên ku gelek alikariya xwe jı me re pêşkêşkırıne, jı bo wan zor sıpas dıkım.

Nûbar qısmê ku ferhengok e wıha hatiye sazkırın: Bêjeya pêşi erebi ye, ya dınê kurdi ye, yan a pêşi kurdi ye ya dı pey de erebi ye, yan ji duheb sêheb ên pêşi erebi ne yên dı pey de kurdi ne, yan ên kurdi dı pêşi de ne yên erebi dı paş de ne, û carna ji sê çar pênc bêjeyên erebi lı pey hev rêzkıri ne, tev bı yek maneyekê ne û dı dawiya wan de bêjeya kurdi nıvisi ye. Ev rewşa han belam jı bo lıhevanina nezma beytan e. Dı dawiya kelimeya de gelek "A", "Î", "Û", "E","I" û hwd. herfna hene, ku ew ne jı ximên bêjeyan ın, bı pırani jı ber dagırtına heceyan ve jımarti ne û hem jı bo xwendına beytan ku menzûme ne da ku lı hev û dınê bıkın pêwist bûye ku ew herfana bêtıne nıvsandın.

Jı ber ku hınek herfên dı elfeba erebi de hene û dı ya latini de tune ne, hınek peyvên erebi ku bı latini têne nıvisandın mana wan xıra dıbe. Jı bo lêhayedarbûna xwendevanan, bı hındıkayi be ji, me bı vê rewşê lı hev dın sazkır:

Herfa " ح "ê bı herfa "H", herfa "ط "ê bı "T", herfa " ض "ê bı "D", herfa " ث ", " س ", " ص "ê bı "S", herfa " ذ ", " ز "û " ظ "ê bı "Z", " غ "ê bı "X", herfa " ع "ê bı " ' " hatiye nıvisandın.

Em bawer dıkın ku wergerandına "Nûbar"ê bı herfên latini hem jı bo zêdebûna zanyariya xwendevanan û hem ji bo dewlemendiya pırtûkxana Kurdıstanê wê bı xêr û bêr be.

Yek Gulan 1986
Zeynelabidin KAYA
Stockholm

BİSMİLLAHİRREHMANİRREHİM
Mebdeê her 'ılmeki navê 'elim.

Hemd û sena û şukrani
Jı bo wi xalıqê rehmani.

Ku fesahet û beyan daye lisani
Lisan daye insani.

Hındi selewat ın hemi
Lı Resûlê me yê ummi (1)

Ku bûne peyrewê dı wi
'Ereb û 'Ecem û Kurmanc û Romi.

Jı paş hemd û selewatan
Ev çend kelime ne jı lûxatan.

Vêk êxıstın Ehmedê Xani.
Navê "Nûbara Bıçûkan" lê dani.

Ne jı bo sahıb rewacan
Belki jı bo bıçûkêt Kurmancan.

Weki jı Qur'anê xılas bın
Lazım e lı sewadê çavnas bın (2)

---

(1) ummi : Xeysetnaveki Mıhemed Pêxember e. Bı mana nezanibûna xwendın - nıvisandınê û ne naskırına herfan e. Bo ku Pêxember ne dızaniya bınıvısine û bıxwine, jêre ev nav (ummi) hatiye dayin.

(2) sewad : Reşayi. Dı vır de, jı reşayiya nıvisandınê re dıbêje. Yani nıvisandın û xwendınê qest dıke.

Da bı van çend reşbelekan (3)
Lı wan tebi'et melekan (4)

Derê zihnê vebitın
Herçi bıxûnıt zehmeti nebitın.

Umida me jı tıfalan
Ku me 'emelbetalan

Dı weqtê dewr û dersan
Bıkın in'am û ihsan!

Bı dı'an me biri binın.
Fatiha jı me ra bıxwûnın!

---

(3) reşbelek : Mamosteyê me yê mezın, dı vır de jı "Nûbar" a xwe re dıbêje.
(4) Jı zarokan re dıbêje ku tebietê wan wek ê melayketan e.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ EL HEZECÎ
EL MEKFÛFÎ EL MEHZÛFÎ

Heta tu dewr û dersan neki tekrar û mesrûf
Dı dunyayê tu nabi ne meşhûr û ne me'rûf.

Mefa'ilun fe'ûlun, mefa'ilun fe'ûlun (5)
Çı xwoş wezn e bıbitın hezec mekfûf û mehzûf.

Xudê Ellah e, qasıd Resûl e ey xudêzan.
Xelife çar ın, hem çar imamın ey musılman. (6)

Jı çaran yek Ebû-Bekr, 'Umer, 'Usmane, ê di
'Eliye, bê tekelluf ku bû xatem jı bo wan.

Dıvêtın tu bızani bı dıl navê imaman.
Mıhemed, Malık, Ehmed, ewê ditırk e Nûman.

---

(5) *Ev nezma han ku lı ser serê perçên Nûbıhara Xani yê mezın tev hene, bo vê yekê ye ku xwendına wi perçeyi, nezm, qafiye, xwendına bı şı'rtiyê, tev lı gor wê pivanê ne.*

(6) *Dı nusxa destnıvisa Mele Mıhemedê Wani de ev rêz û pênc rêzên lı dû wê wehaye:*

Eli çar ın, Hesen du, Muhammed sê ne ey can
İmamê din Huseyn e, dıgel Mûsa û Cafer
Evın bil cumle bê şık bızan qencê imaman
Jı bo me çarê ditır heyın sahıb mezahıb
Muhammed, Malık, Ehmed, ewê di tırk e Nu'man
Mûsa û Cafer. Evın bil cumle bê şık bızan qencê imaman.

Mûbeşşer bûne deh kes jı eshaban bı te'yin (7)
Ku dê bıçne behıştê, Xudê mızgini da wan.

Jı ewwıl Bû-'Ubeyde dı gel herçarıyaran (8)
Se'id û Se'd û Telhe, Zubeyr û Ebdurrehman.

Lı me ferz e bızanın Resûlê xwo bı tehqiq.
Bı mewlid hem bı medfen, bınasın da û bab an. (9)

Dı Mekke bû jı dayê, Medine bûye medfen. (10)
Wi Ebdullah e walid, Amine walide bızan.

Jı dunyayê ku çûyi 'umur bû şêstûsê sal.
Jı şêstan pênciûsê borin dı Mekkehê da.

Dı çıl salan "Risalet" jı bo wi hate xwarê.
Dı bistûsê dı mayi, jı bo nazıl bû Qur'an.

Cemi'ê Ummeta wi bı lutfa xwe İlahi
Jı dunyayê verêki bı Qur'an û bı iman.

Heta ew Şeh, sıwar bıt we goya ummeta xwo
Jı Meydana Hisabê hılinıt şubhê çogan. (11)

---

(7) mûbeşşer : Bı mana mızginiyê ye. Lı dınyayê jı deh kesan re jı alê Xwedê ve mızgini hate dayin ku wê herne cınnetê.
(8) Bû-'Ubeyde : Ebû 'Ubeyde.
(9) mewlid : Çêbûna jı dayikê.
(10) medfen : Ciyê defınkırınê.
(11) Heta ku Mıhemed Pêxember lı ummeta xwe ya wek gogê ye sıwar be.
Roja qiyametê, jı meydana hisabê, ummeta xwe rake wek ço (dar) ku çewa gogê (top) hıldıfırine û dıbe.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ EL RACEZ
EL METWÎYYÎ EL MEXBÛN

Perde ku rabatın jı ber arızê dılsıtanê xweş
Dıl jı xeman ku bête der bulbulê gulıstanê xweş.

Mûfte'ilun mefa'ilun, mûfte'ilun mefa'ilun
Behrê racez ku xebn û tey ger bıbitın rewan e xweş

Zewc û recûl çı? mêr, û jın, mer'et, û zewcet û nisa
Walıdi bab e. Walide da ye. Şeqiq û ex bıra.

Ibnı kur e, bınti keç e, sıhri xezûr e, mam e 'em.
'Ehmet met e, 'emame şaş, cedde çi ye? xwo pireda (12)

Ucre kırê, rehin gerew, xusr ı ziyan, kezib derew.
Bey'ı fırotın e, 'eta dan e, kırin çi ye? şıra.

Menkib û ketfi herdu mıl, bal û zemir û qelbi dıl.
Cezl û fereh çı? şahi ye, mewti mırın, gırin buka.

Sewr û himari ga û ker, ban çi ye? seqfi, babi der.
Cebhe eni, fem dev e, lıhye rıhın, xeber neba.

---

(12) pireda : Pirık, diya diya merıv.
gerew : jı ber deyna ve, tıştına tên sıtandınê heta ku ew deyn bête dayin.

Hınte genım, şe'ı ı ceh, sult ı şılil, kerım rez e.
Xurme ruteb, 'ineb tıri, bi' bıfıroş, semen beha.

Şir e leben, xenem pez e, raib mast e, zubıd i to. (13)
Sûf û hıri, û riş perr e, essfer zer e, kevi qeba.

Sersser û rih-i ba bızan, toz e 'ecac û neqi' hem.
Xebreh û heyc û hebût û qetre û qestel û heba. (14)

Casiye tırs, û saiqe deng û bırûsk û bêhışi
Lews û liwa elamet ın, besi xem ın hem eşkera.

Xers e derew, mexid e dew, bet çı ye? qaz e, qebçe kew.
Şett e kınar e, nehr e cû, lewh û sûkak û cew hewa.

'Escud û 'eyn û nedr e zêr, fıdd e luceyn û nuqr e ziv
Sıfır çı? mıfrıq e, nûhas paxır e, hem rısas qela.

Rûbbe û rûbbema gelek, semme lı wê, huna lı hêr
La ne, lena jı bo me ra, in eger e, lime çıra. (15)

Eyne lı ku? keyfe kuwe, texte lı bın, 'ela lı ser (16)
Summe jı paşê wi bızan, ente tu yı, li bo mı ra (17)

---

(13) to : Toyê ser mast.

(14) Dı erebi de pır navên tozê hene. Çewa ku dı van herdu rêzên dawi de ku nıvisiye, ecac, neq'i, xebr, heyc, hebût, qetre, qesttel û heba, evanan tev nav ın jı tozê re. Dı kurdi de "toz", "ecac" û "bablisok" "babelisk" herçar ji têne gotın.

(15) lı hêr : Lı vır.

(16) kuwe : çewa, çılo

(17) lı paşê : lı pey.

EL QIT'ETÛ Fİ BEHRİ EL REMLİ EL MEHZÛFİ

Arıfê ku bı qenci me'rûf bıt.
Dê helim û sabır û mewqûfi bıt.

Fa'ilatun, fa'ilatun, fa'ilat.
Wezn ev e! Hina remel mehzûfi bıt.

Zıll û tûbbe' fey'i sıh ın, şems ı tav.
Deşt e beyda, meşyi çûn e, xettwe gav.

Nar ı agır, herr ı germ ı, berd ı sar.
Selc berf e, ma'û selsel herdu av.

Wabil û wesmiyyû midrar û meter
Tell û xeys û rıhm e baran, sad xunav. (18)

Riçl ı pê, yû rûkb e ejn û, betn ı zık. (19)
Sedr ı sıng e, cid ı ust û, 'eyn ı çav.

Fexz ı ran e, dırs dıdan e, şeffe lêv.
Zehr ı puşt e, sırre navık, cewf ı nav. (20)

---

(18) Bıli "sad xunav" ê, dı van herdu rêzan de, bêjeyên ku hene tev navê Baran'ê ne. Lê dı erebi de pêxeberdana "metter" ê (baranê) belav e.

(19) ricl : Pê. "pê" yan ji "pi" dı kurdi de herdu ji tên gotın.
rûkbe : Ejn. Lı hêla Bota "ejn" tê gotın, lê lı gelek heremên dın "çok" tê gotın.

(20) Dı erebi de "zehr" navê pıştê ye. Mesele pışta mın.
cewf : Nav. Mesele nava mın, nava xêni, nava newalê, nav Kurdıstan de, nav hêzê de û hwd.

Kebdı cerg e, kulye gurçık, kidne bez.
Rovın e em'a, meraret hem zırav. (21)

Deyq ı tengi, qessr ı kurti, tûl dırêj.
Xilzet û dıqqet sıtûri - yû zırav.

Qidr-i diz e, qess'e kas e, xubz i nan. (22)
Lehım goşt e, tebx i pehtın, ney'i xav.

Şebe' têri, 'ettış têhni, cû'ı bırs. (23)
Seyh e gazi, sewt e deng, û ism e nav.

---

(21) em'a : Roviyên dı nav hınavê merıv û heywanan de.
zırav : Dı nava insan û heywanan de ye.

(22) diz : Dizık
kas : Kasık.

(23) bırs : Dı kurdi de "bırçi" ji tê gotın. Fêlawê "bırçibûn" ne.

EL QIT'ETÛ Fİ BEHRİ EL RECEZİ
EL SALİMİ EL MÛSEMMEN-

Ger dê te meqsûdek hebi, lazım dıvê lê bêy bı lez.
Xesma te me'bûdek hebi, daim dı emrê wi bıbez.

Mustef'ilun, mustef'ilun, mustef'ilun, mustef'ilun.
Salım mûsemmen her ev e, ey talıbê behra recez.

Hatım eteytu, eeti têm, wi hat eta, iyti were. (24)
Ateytu mın da, xuz bıgır, ircı' veger, izheb here.

İc'el bıgêr, isheq bıhêr, idrıb bıqut, unzzur bınêr. (25)
İqre bıxwûn, i'lem bızan, imam bı me'na bawer e.

Mısr û beled bajar ın ew, dırhem dırav, ermûş herir.
Manıh sexi, sail rıcûkar e, şefa'et mehder e.

İmlaqi xızani, xina maldari û hem ıstıran. (26)
İttlaqi berdan, telqi zan, zewc û wıtır cot û fer e.

Ekyes merovê tij fehım, esme' merovê guh bıçûk,
Ekşem guhê hati bırin, eslex weki eyhem kerr e.

---

(24) wi hat : Ew hat
(25) bıgêr : Emr e. Fêlawê gerandın e. "Bıhêr", emrê hêrandınê ye. "Bıqut" (bıkut) emrê kutanê ye.
(26) ekşem : Guhê hatiye jêkırın (bırin).

Ekhel merovê çav bı kıl, eşhel merovê çav belek.
Eşqer merovê çav hışin, rengê genım gûn esmer e.

Emred rewal, efre' bı mû, eqre' keçel, emles hılû.
Essxer bıçûk, ekber mezın, seyyid hulahul mir ser e.

Umm mak e, ummuşşeml e roj, ummunnucum e asiman
Ummulxebais xemr ı mey, mudmin mûdami meyxwer e

Ummulfedail 'alımi, ummurrezail cahıli,
Ummulqura ummulbilad Ke'be, nebi peyxember e.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ EL RECEZÎ EL MÛREFFEL

Herçi bı 'ılmê cehl kır mûbeddel,
Sıfrê xwe wi kır bı zêr mûkellel.

Mûstef'elatun, mûstef'elatun.
Behra recez bo çı xweş mûreffel?

Exder çı? kesk e, ehmer xwe sor e.
Ezreq hışin e, cewreb çı? gore.

Tewd û cebel tûr hersê çiya ne.
Wadi newal e, hufre çı? kûr e.

Mersûl hınari, medfûn veşari,
Mecbûr-i bê gav, mucbır bı zor e.

Ebkem çı? lal e, e'rec çı? leng e. (27)
Yek çav e e'wer, ekmeh xo kor e.

Meqtûl i kuşti, mexsûl i şûşti.
Meyit mırar e, merqed xwo gor e.

---

(27) leng : Kuleg. Dı kurdi de "leng" jı merıvê xwediyê lıngeki re tê gotın, yan ji ku lıngeki seqet be. Timorleng jı ber ku lıngeki wi tenê hebû (yan ji dıbe ku yek lıngeki wi seqet bûye) jı ber seqetiya wi, wi navdar kırıne û jêre gotıne "Timorleng".

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ
EL MUDARIÎ EL EHZEB

Ey ku te kıbrê daim kırye jı bo xwe merkeb?
Ewwıl tu "b" ê bı ke "y" ê, paşê bı kir e merkeb.

Mef'ûlû failatun, mef'ûlû failatun.
Xweş wezn e bê melal e, ger bıt mudarı' ehzeb.

Rumman hınar e, culnar gılyaz, û tiyn hejir e.
Qıssa xiyar e, dewfed pivaz e, sewm ı sir e.

Tûffah i sêv e, sımsım kunci ye, bıh sufercel. (28)
Dubba û qer' û yeqttin kundık, cubun penir e. (29)

Poxin sewiq û eqtt ı keşk e, haban e curab.
Gırr cûrb, û teji meşhûn, xawi vale, rısl şir e.

Muzn û sehab û arıd xeym û xemame ewr ın.
Qemqam û yem ı behr ın, semsam û husam şêr e.

Sehra felat û sebseb feyfa' û bedwi deşt ın.
Yenbû' û 'eyn ı kehni, cûbb û qelib i bir e.

---

(28) bıh : Binoke yan ji bêhnok. Lı hınek ciyên Kurdıstanê "biyok" ji dıbêjın.
(29) kundık : Kundır.

İbnussebil e rêwi, hevri refiq û sahıb. (30)
Muzcat û hındık, û pur cem û lubed kesir e.

Ebd û reqiq û kole, hırfe' senie pişe.
Cahıl nezan, û zana 'ellam û hem xebir e.

'Ewca û cewn û sefra qews û qısiy kevan ın.
Wefd e kınane kêşık, nebl û neşşab ı tir e.

Ceyş û heşem çı? leşker, esra bışev lı rê bır. (31)
Basıl cuwamêr, nıjde seriyye, qeyl i mir e.

(30) hevri : Heval, hevrê.
(31) esra : Dı erebi de jı rêveçûna dı şevê de, yani tıştek ku tıştekî dınê dı şevê de bı rê ve dıbe.

EL QIT'ETÛ Fİ BEHRİ EL REMLİ
EL MEQSÛRİ EL MÛSEMMEN

Şêyx û sofiti keramet 'ılmê xwendın hem emel,
Xılwete hucrke teriqa te şeri'et bê xelel.

Failatun failatun failatun failat.
Xweş tu vê behrê bıxwûne, lewre xwoş çûne remel.

Şeyx ı rispi, şeyb e piri, şab cıwan e, şe'n ı hal.
Murwe mêrini, û lawini futuwwet, kehl ı kal. (32)

Meqt ı buxz, û bud'i ferc, û be'de hındık, bıd'ı çend.
Sefk û sekb û we sebb rêhtın, qetl i kuştın, şer qital.

Rû'b û rehb û hewl û wehl û feşl û wecl û rew'i tırs.
Reb'ı êwırg e, rec hejandın, fec rê, pursin sûal.

Kewn ı bûn e, ze'ni çûn e, şeq kelaştın, deq kutan. (33)
Dewh e dar, û rewh ı rahet, rewde çimen, resi çal.

---

(32) mêrini : Yani ne xortani.
lawin : Xort, xortani.
kal : Ixtiyar, kal.
(33) qutan : Kutan. Mesele savar dıkutın.

Beqq ı pêşû, wec'ı êş, û re'ş ı lerzin, derd e da'.
Dıf'i germi, bu'd ı dûri, bexl ı hêstır, ne'l ı nal.

Şeyhe pojan, hebqe pûng e, her weki hermel supeng. (34)
Qit'e kaxez, qutni penbû, wiqr ı bar û led çıwal.

Mencenûn gerdûn, û mecnûn din, û macın bêheya. (35)
Xızyı rıswayi, we xızlan şermkıri, şerm infi'al.

Serh ı koşk e, serxe sırre gazi, û xullet evin.
Xill e yar, û xilwe tenha, helw e şêrin, mûrr e tal.

Mırre quwwet, mıq mehebbet, ins û ulfet hogıri.
Xemr û beld û kelt û kewden, be'l ı mêr û gan bi'al.

Durr e hewi, duxn e kin, û dixt ı têkıl, zebi ask, (36)
Seyh e gazi, dell e wındabûn, û wındabûyi dal.

Lehce ezman, luhce tişt e, muhce rûvi hem ji ruh.
Behce husn û şahi û jêhatın û behrec betal.

Xeml e rişi, xebtt e lêdan, xemtt e dara bê stıri.
'Ucw e xurme, gurz e hızme, urwe qulp e, 'ınd e bal.

Tel'et û wech û mûheyya 'arıd û menzer çı? rû.
Eyke beş e, text erik e, zeyx meyl e û beyt e mal. (37)

---

(34) supeng : Sıpıng.
(35) gerdûn : Bêtewş (manyak).
(36) ask : Asık
(37) eyke : Bêş. Dı çapa ku bı desta hatiye nıvisandın de, dı şuna "bêş" de "dahl" nıvisiye.

Hamil e bardar, û hubla avıs, û vûrıx hima.
Himy e pawan, huli xışr, hily e zinet, hewl e sal. (38)

Qattibe' cûmle û kull, kaffe hemi, û keffe men'ı.
Sedi ewreng, lewn i reng e, hems i deng e, bukm e lal. (39)

Merre kerre, tare carek, bek û dekŀ û sek kutan.
Benye bekke: ke'be Balgeh mûtteka û tekye pal.

---

(38) vûrıx : Qûrıx, yan ji qorıx, nobedar, bekçi.
pawan : Tıştên ku tê parastın, muhafezekırın.
xışır : Zineta jınan.
(39) ewreng : Rewş, qaide.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ
EL BESÎTÎ EL METWÎYYÎ

Ger te dıvêtın bıbi mir û ser û mu'teber,
Kızb û xilafê mebêj, ger te bıkın ker bı ker.

Mûfte'ilun fa'ilun, mûfte'ilun fa'ilun,
Metwiyye behra besit, lê bıke carek nezer.

Şeml i belavbûn e hem vêkketın e, şeml e ber.
Zurbiyyû mafûr e hem tenfis e, ey baxeber.

Qe'beriy û 'ebqeri bêteb' û teb'et xwoş ın,
Qefqef û qerqef meyin, kûz e û fexxar e cer.

Hez û xelaq û nesib meqsime û hısse par.
Fesm ı bırin, serm û kesf ı ji wusan, qıt'e ker. (40)

Herb û hezimet revin, qerh û cerahet bırin.
Zıdd û 'edû dıjmın ın, herb û wexa herdu şer.

Zûhzihe ê dûrbûyi, uzlife zıddê wi ye.
Efleh e gerya xılas, seld e qewi, sexr e ber.

Hins û gunah û herec wizr û webal û zunûb
İsmê guneh, xeyz ı kerb, kurb e xem ın, re's ı ser.

---

(40) kesf : Kerikırın, qetkırın, bırin.

İrbe wetter ihtiyac hewceyi, hêvi emel.
Semi' bıhistın, beser ditın, û nêrin nezer.

Hêvinemayi ki ye? mublis û ayis qenûtt.
Asın û pola çı ne? herdu enis û zeker.

Eqbele berda, weki edbere pışt da, qubul
Pêşi, û paşi dubur, uzn ı guh, etrûş ı kerr.

Zewb helandın, zeneb dûv e, bıraşti şewa'
Şat i pez e, de'n i mi, me'z i bızın, hecm e ker.

Bıyd e çı? hêk, mılh ı xwê, mah sıpik e, muh ze
Heyyi xweş e heyye mar, hucre kun e, ber hecei

Turb û tûrab û semad rems û rexam û seed.
'Efr û bera û sera ax ın, û sefwan e ber.

Qurtt i guhar, û siwar bazın, û rakib suwar.
Racıl û maşi peya, menttiqe mintteq kemer.

Mirfeqe û mustened balgeh, û mı'cer gulac.
Miq'ne'e û miqreme mehreme û hamme ser. (41)

Tıbın çı? ka, û giya 'uşb û kela û heşiş.
Xusn û efaniyn ı ta, taze ter ı, rettb ı ter.

Erq ı reh û fer'ı çıq, pelg e wereq, bızr e tov.
Dar ı şecer, qıttf e ber, fêki ye tel' û semer.

(41) gulac : Poxık, gulık, gulack.
mehreme : Temezi.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ EL HEZECÎ EL EHZEBÎ EL MÛSEMMEN

Herçi ku jı dunyayê ber da şite da men bû,
Bê şubhe dı nêv 'amê efraşite gerden bû. (42)

Mef'ûlû mefa'ilun, mef'ûlû mefa'ilun,
Wezna hezeca ehzeb, ev renge mûsemmen bû.

Merbûtti weki me'qûd me'qûli gırêdayı.
Mektûmi weki meknûn mexbûni veêrayı.

Mışkat û kulek, mır'at neynık e, çıra misbah.
Wehhac û mûnewwer hem durriy ı bıruhnayi.

Mensûr ı weki mebsûs menşûr ı belavbûyi.
Qısttas ı terazû ye, mewzûni çı? kêşayi.

Mew'ude keça hêj xweş danayi dı nêv qebrê. (43)
Mewqûzet bıdar kuşti, metrûk ı lı cıh mayi.

---

(42) Mana vê beytê wıhaye:
"Herçi ku jı dınyayê dest berda
Bê şık dı nêv xelkê de wê ser bılınd be."

(43) mew'ûde : Jı keça (qiz) hêj sax dıxın tırbê re tê gotın. Çımki ereban beri mısılmantiyê ku keçek jı yeki re çêdıbû, bı saxiti wê dıxıstın bınê erdê.

Nedda xetan herdu ê hıldıkelın jı avê. (44)
Mudhammetan herdu yên reş bûne jı avdanê. (45)

Zahıb çı ye? ê çûyi, musteqbel e ê bêtın.
Mazi çı? ewê bori, baqi çı? ewê mayi.

Edxas ı weki emşac têkılbûn e, xewn ehlam.
Muzzemil û muddesir ê cıl lı xwe werdayi.

Esfar û zubur herdu cem'ê dı kıtêban ın.
Merqûm û weki mektûb mezbûr e nıvisayi.

---

(44) ê hıldıkelın jı avê : Navê peqpeqokan e, ku bı ser rûwê avê dıkevın.

(45) yên reş bûne jı avdanê : Jı ber avdana zêde şinahiyên ku reş dıbın.

EL QIT'ETÛ Fİ BEHRİ EL RECEZİ
EL MITWİYYİ EL MÛSEMMEN

Ger te dıvêtın ku beraber ne bıtın kes bı te ra
'Ilmê bıxwûn hem emelê tu bıke sın'et jı xwe ra.

Mûfte'ilun mûfte'ilun, mûfte'ilun mûfte'ilun.
Ev receza metwiyye da qenc ı bızani tu, bıra!

Fulk i gemi, sılk i lı rê çûn e, diya rohni bızan!
Şehr i meh, û leyl i şev, û sufle geda, ebleh nezan.

Işq û mehebbet çı? evin, buxd û 'edawet çı? ne vin.
İnhezemû cumle revin, ixtelesû yani revan.

Cewşen û dır'û herdu zırh, cunneh û tirs herdu mertal.
Sarim û seyf i herdu şir, sehın û qısiy tir û kuvan. (46)

Tefşo gudûm, dulbe çınar, mihfer û sekne çı? mukar. (47)
Milzem û xirk herdu mışar, qett'i bırin, sin e dıdan.

İbl û beir is û cemel naqe cemaz ew deve ne,
Hıcr e mehin hem aqıl e, muhr e kuri, hesp e hisan.

---

(46) şir : Şûr.
(47) mukar : Mıqar.

'Ecl û hemel golık û berx, cedy û 'enaq herdu ne kar.
Semn û semin rûn û qelew, şehım bez e, der'e guhan.

Mirsed û minhac û teriyq rê ne, û mersûs e qewi.
'Ali û Sami çı? bulund, Malik û Sahib çı? Xudan. (48)

---

(48) bulund : Bılınd.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHKÎ
EL SERÎ'Î EL METWÎYYÎ

Her çı kesê ılmeki qenc xwendiye
Dewlet e, ger wi bı esıl zaniye.

Mûfte'ilun mûfte'ilun fa'ilun.
Behra seri'e çı ye? xweş metwiyye.

Mekke Medine çı ne? ew Qeryetan. (49)
Roj û heyv herdu çı ne? zebreqan.

Şehd û 'esel herdu çı ne? hıngıv ın.
Ery û senûn û dureb ew ji wusan.

Xedb û 'eseb herdu çı ne? şêr û reh.
Şir û qelem herdu çı ne? eqtean.

Şariq û beyda çı ne? ew herdu roj.
Mexrib û meşriq çı ne? ew xafiqan.

Şems û qemer roj û heyv ın ey bıra!
Roj û heyv herdu çı ne? ezheran.

---

(49) qeryet : "qeryetan" pıraniya "qeryet" ê ye. Lı ba ereban, "qeryetan" xas bûye jı bajarê Mekke û Medineyê re tê gotın. Çımki dı diroka ereban de herdu bajar ji gelek namdarın.

Eyser û yusra çı ne? ew herdu çep.
Rast i çiye? eymen û yûmma bızan!

Helf û yemin û qesem ew cumle sond.
Êmini û 'edl i çı ne? efdelan.

Zi'b û xurab herdu çı ne? gurg û qır. (50)
Gurg û qır ew herdu çı ne? esreman.

Qewser e û deyxem û dılhas i şêr
Harıs û leys û esed ew ji wusan.

Ebtteh û bettha ne newalên bı ber.
Sarıq û luss herdu çı? navê dızan.

Hırre û sınnewr e pısik, fare mışk.
Suqb e kune, rovi çı ye? su'leban.

Wahıd û insan çı ne? ev yêk û dû.
Sê ne selas, erbe'e çar ın, 'eyan.

Xems e û sıttet çı ne? ew pênc û şeş.
Heft ın û heşt ın ev ın seb'e seman.

Tis'e 'eşer herdu neh û deh, temam.
Sed mìet û elf i hezar, ey cıwan!

---

(50) gurg : Gur, qır: qıjık yan ji qırık. Dı şiveyê Botan de "gurg" û "qır" yan ji "qırık" dıbêjın. Jı bo ku seydayê mezın Ahmedê Xani jı mıntıqa Hekaryê ye, nıvısandına wi dı "Nûbıhar" ê de, bı pırani lı gor şiveyê xwe nıvisiye.

EL QIT'ETÛ Fİ BEHRİ EL HEZECİ EL SALİMİ EL MÛSEMMEN

Dı fesla nûbıharê da dıgel dilber bıçın geştê,
Jı ew xweştır umur nabıt, lı mın ev hal qewi xweş tê.

Mefa'ilun mefa'ilun mefa'ilun mefa'ilun,
Hezec, salım musemmen bıt, teb'an xwoş muneqqeş tê.

'Ebûd bazık, enişk mirfeq, zira'zend, û lisan ezman. (51)
Tenışt cenb, û'ıbti bınçeng, 'unuq ustu, sediy pûstan. (52)

Cewarıh dest û pê, hulqûm û helq û heczen e gewri.
'Eşa şiv, û xeda taştê, xiza' zad, û ina' aman. (53)

Weseb êş, û neseb zehmet, xeten zava, xitan sunnet. (54)
Bitan e dost, û hem mebtûn i zıkêş, û dewa' derman.

Bızan! çar ın enasır ax û av û ba û agır, hem
Mewalidın ev e her sê nebat û me'den û heywan. (55)

---

(51) bazık : Bask. Qevdelık.
(52) pûstan : Bıstan, jı pêsira jınan re tê gotın.
(53) aman : Fıraq. Tıştê dorgırti ku tışteki an ji tıştınê dın dıkarın tê de bımının. Xani peyva "aman" ê dı mana zerfê (zerfa nameyan) de bıkaraniye. (Bnr. rûp. 32)
(54) sunnet : Jı sınetkırına zarûkan re dıbêje.
(55) mewalidın : Welıdine, çê bûne, peyda bûne.

Tebayı', germi-yû sari zıwayi û ter ı her çar. (56)
We reng, sefra û sewda belxem û xwûn bêje exlattan.

Xelel ava me'iyn cari, duca zelma şeva tari.
Wehel tiyn û hema selsal heri, wedq û heya baran.

Cidar û hait û ebniyye diwar ın, 'emûd ustûn. (57)
Xeşeb dar, û weted sıng, û kemer taq, û rewaq eywan.

Ceriyd e defter, û qırttas i kaxez tırs wereq ev reng.
Suradıq xivet ın, fustat ı kon, zerf û wia' aman. (58)

İşaret weyh û telwih, û iradet vin, û qudret şên. (59)
Ceban qels, û bettel merd, û liwa ala, 'elem nişan.

Qesiy du rû dehûr ew reng, qeseb qamûş, qerd ı meymûn.
Feres hesp, û ceres zengıl, ikaf û berzi'et kurtan.

Hemim xızm, û hima pawan, turas û waris miras ın.
Eb û bab, û ubûwet babi yû bewwab ı dergehvan.

Ebû camı' çi ye? sufre, ebûnnacı' çi ye? hulw e.
Ebûnnafı' çi ye? sırke, ebûcabır dıbêjın nan.

---

(56) tebi'et : Jı germ û sar û zıwa û teritiyê (şılayi) peyda ye.
reng : "sefra" zer û "sewda" reş ın.
(57) 'emûd : Ustûn, stûn, kutek.
(58) xivet : Xiçên (xiçırk) muzayiqê.
(59) şên : Karin. Wek "ez dıçım", "ez dıkarım". Lı vır tê mana "hêz" "quwet".
ala : Beyraq. Wek nuha tê gotın "ala kurdi" nine, pêwiste ku "ala-ya kurdi" bête gotın.

EL QIT'ETÛ FÎ BEHRÎ EL MUTEQARÎBÎ EL MEQSÛRÎ

Mûellım bıla dıl weki ber bıtın.
Dıvêtın ku şagırdı lı ber bıtın.

Fe'ûlun fe'ûlun fe'ûlun feûl
Teqarub xweş e ger muqesser bıtın.(60)

Sema asiman, erş ı ban, xan e beyt
Teteq perde, irfe' hılin, xuzi leyt.

Dua xwestın, û de' bıhêl, rûh here
Mereq şorbe, kul bıxwo, ciû were.

Mele' ıneclis, û tejibûn imtila' (61)
Sena rohni ye, herweki ibxila'.

Cehiym û cehennem leza û seqer
Hemi doje, û cıh meqam û meqer.

---

(60) teqarûb : Nêz, nêzik. Nêzikayi.
muqesser : Kurt, qut, kın, kurtayi.
(61) Ev rêz dı çapa bı dest hatiye nıvisin de weha ye:
"Cıvate mele', tıjibûn imtila."

'İbadet perestın, 'ibaret beyan.
Heyin eşkere ew 'ilan û 'eyan.

Bı mana 'ezeb ın iqab û nekal.
Xebel xebt û dini, xırabi xebal.

Şehih û helu' û deniyn û bexil
Bı mana yekın cumle, saxır zelil.

Qewi ê rûtırş e kelûh û 'ebûs.
Jı bo bûk û zavan dıbêjın erûs.

Muweşşeh mukellel muzeyyen wusan
Muşekkel bızan e hisan û bisan.

Sipahi ye behlûl, û ziynet beha.
Seciyyet tebi'et tehiyyet du'a.

Hêsana ye rewh, û hewar e niyah.
Xılasbûn e fewz û felah û necah.

Jıvıstan şita', û çı havin e? seyf.
Behar e rebiy' û payiz e xeriyf.

Sene sal, û usbûı' hefti bınas!
Serawiyl û sırbal e derpê kıras.

Nû'as û sine ponıjin, hec'e xew.
Firi iftira iddi hersê derew.

Teraxi teref sısti-y û nermi ye.
Hetteb suxteni, me'mean germi ye.

Sıvıkbûn e xiffet, gırani wiqar.
Terebbûs derengi, û deng e xuwar.

Fırivi heniyz, û fırûzi muka. (62)
Siyah û seda deng e, gazi nida'.

Recez ıstıran e wusan e hezec.
Hezec têkılbûn û mezec û merec.

Benan sertıli, û esabı' tıli.
'Edalet beraber, şikayet gıli.

Derizan e 'etbe, wereng e wesiyd. (63)
Bı manayê ax ın rûfat û se'iyd.

Qewariyr e şûşe, mumerred hılû.
Dûxan duxx û yehmûın çı ne? navê dû.

Tecelcul hejin e, tebettul bırin.
Tekellum xeberdan, tebessum kenin.

Tebadûr 'ecel sur'e her sê lez ın.
Hediq e û bustan û cennet rez ın.

Kitabet nıvisin, mûrekkeb midad.
Tilawet çı? xwendın, mehebbet wıdad.

Gıheştın bızane wusûl û wurûd.
Hem evraziçûn e'urûc û su'ûd.

---

(62) fırûzi : Fekkandın. Fekk. Dı leyztcka damê û nehberkê de dıxebıte.
(63) derizan : Şıpanek, şımık, dergeh.

Erec lengi ye, hem iwec xwehri ye.
İ'anet we nusret çı ne? ari ye.

Riba zêdeyi, rebwe 'erdê bulund
Diyafet, qira, her weki qerye gund.

Cûded rey' û qesd û sirat û sebil
Hemi rê ne, muhdiy û hadiy delil.

Remel zûlırê çûn e hem herwele
Nehafet zebûnbûn e hem hewqel e.

Şeca'et celadet cıwanmıri ye.
Şexeb xers i bırs, û şebe' têri ye.

Cima' û refes wet'i gan, bezl e dan.
Zeker kir, û quz ferc, û gun xusyetan.

Tedeffuq verêhtın, telezzûz xweşi.
Weki seqiy avdan, nedaret geşi.

Ebûl-kibr i ziv, û ebûl-fedl i zêr.
Ebûl-necm i rovi, ebûl-hers i şêr.

Ebûl-emn i têri, ebûl-xemr i bırs.
Ebûl-qeys i tori, hezer xewf i tırs.

Ebû-ce'fer mêş, û ebû-ce'de gurg.
Qulıng kurk i, û hem hubara ye çırg.

Ebû-lehw i tenbûr, ebûl-xefl i fil.
Ebûl-murre şeytan, û sultan delil.

Fema xetbûkum eyyûh-el murselûn
Geli qasıdan bo çı hatıne hun?

Tealû seriy'en werın hûn bı lez.
Fe hazihi cennet eve haye rez.

Li nezheb we nel'eb we ne'kul me'en.
Bıçın da bıleyzın bıvêkra bıxûn.

Dıgel mın me'iye, dıgel te mee'k.
We liy hem jı bo mın, jı bo te we lek.

'Eleyke lı ser te, 'eleyye lı mın.
Eleyhi lı ser wi, we minni jı mın.

'Eleyna lı ser me, 'eleyhim lı wan.
'Eleykum lı ser we, xesaret ziyan.

Neharen bı roj, û beyaten bı şev,
Minelcehli firre jı cehlê bırev.

Fe inkunte tercû teriyqen necat. (69)
Fexuz mesleg e, muzhirel mu'cizat.

Lima ûhiyel Mustefa festemi'.
Bi sem'il rıza fe'teqid wettebi.

Ûselli 'ela Şafii Ehmeda (70)
Fela tense! ya Şafii Ehmeda.

Ev renge dıbêjıt Xani, eger bı ez'ani, bıfekre lı kıtêba "Sani", dı cıldê ewel da, jı cuz'ê aşır, dı wereqa çaride, jı sehifa destê rastê, dı setra salıs de, jı kelima sani, bıgır tu herfa çari. Ew e tarix jı bo "Nûbar"ê!

(Lı ser tarixa nıvisandına "Nûbar" ê ku seydayê nemır Ahmedê Xani sergırti û xefi nıvisiye, yeki bı herfên erebi yên pır hûr û bı zımanê erebe lêvekırınek çêkıriye, ev lêvekırına ha ku nıvisine, bı şıklê xwendına wê me nıvisi û wergera bı kurdi ji me dı nava parantêzan de da.)

1) "Lı kıtêba sani"	*: Ey elfussani.(Yani lı hezarsalê duduwa)*
2) "Dı cıldê ewelda"	*: Ey el miet-il ûla min zalik-el elfi el sani.(Yani sedsalê ewıl jı wi hezarsalê duduwa)*
3) "Jı cuz'ê aşır"	*: Ey li 'uşr-il aşiri min tilk-el mieti, hûw-el eşr-ul exir. (Jı dehiyeka dehpara sedê ewıl dı dehê dawin de)*
4) "Dı wereqa çari de"	*: Ye'ni el senetû-el-rabitetû min zalik-el eşr-il exir. (Yani sala çara jı wi dehê dawi)*
5) "Jı sehifa destê rastê"	*: Ye'ni min-el eşhûri el sen'eti el ewwel min tilk-el sen'eti.(Yani jı mehên salê yên ewıl jı wê salê)*
6) "Dı setra salıs de"	*: Ey fi şehri el salisi min tilk-el eşhûri el sen'eti. (Yani dı meha sısiya jı mehên wê salê)*
7) "Jı kelima sani"	*: Ye'ni min-el eşr-il ewset. (Yani jı dehê duwemin ê wê mehê)*
8) "Bıgır tu herfa çari"	*: Min zalik-el şehr-ul salıs, eyil yewm-il rabii min zalik-el 'eşr-il ewset, min zalik-el şehr-il salisi. (Yani jı wê meha sısiya, roja çara jı dehê duwemin jı meha sısiya)*

Lı gor vê lêvekırınê, tarixa nıvisandına "Nûbar"ê 14'ê Adarê sala 1094 derdıkeve. Lê bı ditına mın dı xala 7'a de mebesta Xani bı "kelime"yê deh roj nin e, hefte ye û dı xala 8'a de mebest jı "herf"ê roj e. Lema lêvekırına xala 8'a weha ye: Jı hefta duduwa roja çara bıgre.

Encama vê lêvekırınê dıbe 11'ê Adarê sala 1094'ê hıcri (1683 miladi). Ev ihtimal xurt e jı ber ku ev tarix destpêka "Newroz"ê ye û ez bawer dıkım Xani bı zaneyi ev tarix wek tarixa nıvisandına "Nûbar" ê nişandaye.

Z.KAYA

نَهَارَا گَ بِرُوزْ وَبِيَاتَاگَ بِشَفْ

مِنَ الْجَهْلِ فِتَرَ زِجِهَلِي بِرَفْ

فَاِنْ كُنْتَ تَرْجُو طَرِيقَ النَّجَاتْ

فَخُذْ مَسْلَكَ مُظْهِرِ الْمُعْجِزَاتْ

لِمَا اُوحِيَ الْمُصْطَفَى فَاسْتَمِعْ

بِسَمْعِ الرِّضَى فَاعْتَقِدْ وَاتَّبِعْ

اُصَلِّي عَلَى شَافِعِي اَحْمَدَا

فَلَا تَنْسَ يَا شَافِعِي اَحْمَدَا

اَقُرْنَكَه دِ بِزِتِ خَانِى . اَگُزْتُو يَاذْغَانِى . بِفَكَرَه

لِكِتِيَا ثَانِى . دِ اِذِى اَوْلَدَا . زِجُنْزِى عَاشِرْ

دِوَرَقَاجَا رِيدَه . زِصَحِيفَا دَسِتِى رَاسِتِى، دِسَطَرِ يَالِثَدَه .

زِكَلِمَا ثَانِى . بِكَرْتُو حَرفَاچَارِى . اوَه تَارِيخْ زِبُونُو بِهَارِى

اي الالف الثاني ١٢ — اي المائة الاولى من ذلك — الالف الثاني ٢ — اي اليوم الرابع من ذلك الشهر

فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونْ
كَلْ قَاصِدْلَانْ بُوچِه هَاتِنَه هُونْ

تَعَالُوا سَرِيعًا وَرْنْ هُونْ بِكِزْ
فَهَذِهِ جَنَّةْ اَقِه هَايَه رَزْ

لِنَذْهَبْ وَنَلْعَبْ وَنَأْكُلْ مَعًا
بِجِينْ دَابِلَيزْمِنْ بِقِشْكِرَانجُونْ

دِكْلْ مِنْ مَعِى وَدِكْلْتِه مَعَكْ
وَلِى هَمْ زِبُومِنْ زِبُوتَه وَكَلْكْ

عَلَيْكَ لِسَنْرِتَه عَلَى لِمِنْ
عَلَيْهِ لِسَنْرِوِى وَمِنِّى زِمِنْ

عَلَيْنَا لِسَنْرِمَه عَلَيْهِمْ لِوَانْ
عَلَيْكُمْ لِسَنْرِوَه خَسَارَتْ زِيَانْ

جماع و رفث وطئ كان بذل دان
ذكر كير و قيز فرج و كن خصيتان

تدفق فريهتن تلذذ خوشى
وكى سهى اقدان نضارت كشى

ابو الكبر زيف وابو الفضل زير
ابو النجم روفى ابو الحرث شير

ابو الأمن تيرى ابو الغمر برش
ابو القيس طورى حذر خوف ترس

ابو جعفر ميش وابو جعده گرگ
قلنگ كركى وهم حبارايه چرگ

ابو اللهو طنبور ابو الغفل فيل
ابو المره شيطان وسلطان دليل

کهمشتن بزانه وصول وورود
قراوش از معونه عهج وعهود

عجّ لنکیه هم عوج خوهریه
اعانت ونصرت چنه آریه

ربا زلیده یی ربوه عردی بلند
ضیافت قری مروکی قریه کند

جدد ریع وقصد وصراط وسبیل
همی رینه مهدی وهادی دلیل

رمل زولی چونه هم هروله
نحافت زبون بوسه هم حوقله

شجاعت جلادت جوان میریه
سغب غرث برس وشبع تیریه

بَنان سَر تلی و اصابع تلی
عدالت برابر شکایت کلی

دَریزانه عتبه وَرنگه وصید
بمعنای آخر رفات وصعید

قواریر شوشه ممرّد هلو
دخان دخ وبخومرجنه ناف دو

تجلجل هشربیه تبتل برین
تکلم خبرداں تبسم کنین

تبادر عجل سرعه هرسی لزن
حدیقه وبستان وجنت رزن

کتابت نفشین مرکب مداد
تلاوت چه خوندن محبت وداد

سَنَه سَال واُسْبُوع هَفْتَه پَاس
سَرَاوِيلْ و سِرْبَالْ دِرْپِي كِرَاسْ

نُعَاسْ وسِنَه يُوقُو نَعْجَه خِرْ
فِرْيْ اِفْتِرَاء اِدّ هَرْسِيي دِرَوْ

تَرَاخِي تَرَفْ سِئِيسْتِي وتَزْمِيَه
حَطَبْ سُخْتِي مَعْمَعَانْ گُرْمِيَه

سِقْفْ بُونَه خِفّتْ سَكْرَانِي وِقَارْ
تَرَبُّصْ دِرَنْكِي و دَنْگَه خُوَارْ

فِرْيفِي حَنِيذْ و فِرُوزِي مُكَاءْ
صِيَاحْ و صَدَا دَنْگَه كَازِي نِدَاءْ

رَجَزْ اَسْتِرَانَه وُسَانَه هَزَجْ
هَزَجْ بِشْكِلْ بُونْ و مَزَجْ وَمَرَجْ

شحيح و ملوغ و ضنين و بخيل
بمعنى يكن جمله صاغر ذليل

قوي رو ترشه كلوح و عبوس
زبو بوك و زاقان دبيرن عروس

موشح مكلل مزين وسان
مشكل بزانه حسان و بيان

سياهيه بهلول و زينت بهاء
سجيت طبيعت تحيت دعاء

هسانايه روح و هواره نياخ
خلاص بونه فوز و فلاح و نجاح

زمستان شتا و چه هاقينه صيف
بهاره ربيع و پاييزه خريف

سما آسمان عرش بان خانه بيت

سقف پرده ارفع هلين خوزي كيت

دعا خوستن ودع بهل رخ همره

مرق شور بركل بجوجئ وره

ملأ مجلس و ترئى بون امتلاء

سنا روهنيه هروكى انجلاء

جحيم و جهنم لظى و سقر

همى دوزه وجه مقام و مقر

عبادت پرستن عبارت بيان

هين آشكره آو علان و عيان

بمعنى عذاب عقاب و نكال

خبل خبط ديني خرابى خبال

اِشارَتْ وَحْيُ وتَلْويحُ وارادَتْ ڤيَنْ وقُدْرَتْ شيَنْ

جَبانْ قَلْسْ وبَطَلْ مَرْدُ ولِواءُ الْاَعَلَمْ نِشانْ

قَصِي دُورُ ودَجُورْ اَوْرَنْكْ قَصَبْ قامُوشْ قِرْدْ مَيْمُونْ

فَرَسْ هَسْپُ وجَرَسْ زَنْگِلْ اِكافُ وبَرْذَعَتْ كُرْتانْ

حَمِيمْ خِزْمُ وحَمايا وانْ تُراثُ وارِثْ ميراثْ

اَبُو بابُ واُبُوَّتْ بابِيُ وبَوّابِ دَرگَهْڤانْ

اَبُو جامِعْ چيَهْ سُفْرَهْ اَبُو النّاجِعْ چيَهْ حُلْوَهْ

اَبُو النّافِعْ چيَهْ سِرْكَهْ اَبُو جابِرْ بِتِرْ نانْ

اَلْقِطْعَةُ فِي بَحْرِ الْمُتَقارِبِ الْمَقْصُورِ

مُعَلِّمْ بِلادِلْ وَكِي بِرْبِتِنْ

دِڤيتِنْ كُو شاكِرْدِلْ بِرْبِتِنْ

فَعُولُنْ فَعُولُنْ فَعُولُنْ فَعُولْ

تَقارُبْ خوشَهْ كَرْ مُقَصَّرْ بِتِنْ

وصب ایش ونصب زحمت ختن زا قاختان سنت
بطانه دوست وهم مبطون زلك ایش ودوا درمان

بران چارن عناصر آخ واف وباد واگر هم
موالیدن اق هرسی نبات ومعدن وحیوان

طبایع گرمی وصاری زوایی وتری هرچار
ورنك صفرا وسودا بلغم وخون بیره اخلاطان

غلل اق ومعین جاری دجی ظلما شفا طاری
وحل طین وحما صلصال مری ودق وحیا باران

جدار وحایط وابنیه دیوارن عمود استوان
خشت داره وتد سنك وکمر طاق ورواق ایوان

جریده دفتر وقرطاس کاغذ طرس ورق اقرنك
سرادق خیمه‌تن فسطاط کون ظرف ووعاء امان

خمسه وستّ چنه اوپنج وشش

حفت وهیشت اقه سبعه ثمان

تسعه عشر هژدو نه و ده تمام

صد مائت والف هزار ای جوان

القطعة فی بحر الهزج السالم المثمن

د فصلا نو بهارا ریدا دگل دلبر بچین گشتی

زاو خوشتر عمر نابت لمن اف حال قوی خوشتی

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

هزج سالم مثمن بت لطبعان خوش منقش تی

عضد بازك اینشك مرفق زراع زنده ولسان زمان

طنشت جنب وابط بنجك عنق اسطو ثدی پستان

جوارح دست وبی حلقوم وحلق وحجز کوزی

عشا شیف وغذا تاشتی غذاء زاد واناء آمان

حلف ويمين وقسم اوجمله صوند
ايمني وعدل چنه افضلان

ذئب وغراب هردو چنه كرك وقر
كرك وقرا وهردو چنه اضربان

قسوره وضيغم ودلهاث شير
حارث وليث واسد اوزي وسان

ابطح وبطحاء نوالين بر
سارق ولص هردو چنه ناقي دزان

هره وسنور پسيك فاره مشك
ثقب كن وروقي چيه ثعلبان

واحد واثنان چنه آو يك ودو
سينه ثلاث اربعه چارن عيان

مَكَّه مَدِينه چِنه اَوْ قَرْيَتانْ
رُوژْ وهِيڤْ هَرْدُوچِنه زِبْرِقانْ

شَهْدُ وعَسَلْ هَرْدُوچِنه هِنْگُفِينْ
اَرْزْ وسَنُوْنْ وضَرَبْ اَوْژِي وُسانْ

غَضَبُ وعَصَبْ هَرْدُوچِنه شِيرُوَرَه
شِيرُوقَلَمْ هَرْدُوچِنه اَقْطَعانْ

شارِقُ وبَيْضا چِنه اَوْهَرْدُو رُوْژْ
مَغْرِبُ ومَشْرِقْ چِنه اَوْخافِقانْ .

شَمْسُ وقَمَرْ رُوژُو هِيڤِنْ بِرا
رُوژُو هِيڤْ هَرْدُوچِنه اَزْهَرانْ

اَيْسَرُ ويُسْرَى چِنه اَوْهَرْدُو چَپْ
راسْتْ چِيه اَيْمَنْ ويُمْنَى ا بِرانْ

طلفشو قد ونم دلبه چنار مخفر وسكنه چه مكار
ملزم وخرك هرد ومشار قطع برين سن د دان

ابل وبعير عيس وجمل ناقه جماز آود قرنه
حجر مهين هم عقله مهركري هسبه حماذ

عجل وحمل كوزلك وبرخ جدى وعناق هرد وكاز
سمن وسمين رون وقلو شحم بزه ضرع كهان

مرصد ومنهاج طريق رينه ومرصوص قوى
غالي وسامي چه بلند مالك وصاحب چه خدان

القطعة في بحر السريع المطوي

هرچي كسي علمكي قنغ خونديه
دولته كزوي باصل زانيه

مفتعلن مفتعلن فاعلن
بحر اسريعه چيه خوش مطويه

اسفار و زبر هرد و جمعی دکتبانک
مرقوم وکی مکتوب مزبور نفیسانی

القطعة فی بحر الرجز المطوی المثمن

گرته دقیتنکو برابر نسبتن کس بته را
علمی بجون هم عملی توبکه صنعت زخرا

مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن
اش رجز مطویه دا قنج برانی توبرا

فلکی کمی سلکلری جونه ضیا رهنی بران
شهر مه وکیل شف وسفله کدا ابله نزان

عشق و محبت چه اقین بغض و عداوت چه نقین
انهر موجمله رقین اختلسوا یعنی رقان

جوشن و درع هرد و زره جنة وترس هرد و مطال
صارم وسیف هرد و شیر سهم وقسی تیر و کمان

مشکات تلک نمنک مرآت وچراغ مصباح
وهاج و منور هم دري برهنا دي

منثور وکی مبثوث منشور بلاف بو دي
قسطاس ترازویه موزون چه کیشا دي

موؤده ګاهیر خوش دانايي دنیف قیرا تیکې
موقوذة بدار کشتي متروک لجه ما دي

نضاختان اوهردو اي هلدکلن ژاقي
مدهامتان هردوين رش بونه ژاقدايي

ذاهب چیه ای چويي مستقبل اي بیتي
ماضي چه آوي بوري باقي چه آوي مالي

اضغاث وکی امشاج بیکل بونه خون احلام
مزمل و مدثر اي جنلجو ورد ا دي

مِرْفَقَه و مُسْتَنَدْ بالشْكَه و مِجْمَرْ كُلاْج

مِقْنَعَه و مُعَقْرَمَه مِهْرَمَه و هامَه سَرْ

تِبْنِ چه كا و كيا عُشْب و كَلا و حَشيش

غُصْن و آفاين طا تازه طَرِي، رَطْب تَرْ

عِرْق رَه و فَرْع چِق بِگه و وَرَق بِذ رُطُوق

دارِ شَجَرْ قِطْف بِرْ فِبكيه طَلْع و ثَمَرْ

اَلمَقْطَعَةُ فِي بَحْرِ الهَزَجِ الأَخْرَبِ المُثَمَّنِ

هَرچي كو ز دُنْيا بي بَرْداشتَه دامَنْ بو

بي شُبْهَه دِ نيڤ عامي فَراشتَه گَرْدَنْ بو

مَفْعُولُ مَفاعيلُنْ مَفْعُولُ مَفاعيلُنْ

وَزْنا هَزَجا اَخْرَبْ اَقْرَنْكَه مُثَمَّنْ بو

مَرْبُوط وَكي مَعْقُود مَعْقُول كِريدا يه

مَكْتُوم وَكي مَكْنُون مَخْبُون قَشيرا يه

هیقی نمایی کیه مبلس و آیس قنوط
آسن و بولاجنه هرد و انیث و ذکر

اقبل برد ا و کی ادبر بیشد ا قبل
بیلشی و یاسی دبر اذن گه أطروبش کر

ذوب بهات ذنب دوقه براشی شواء
شاة بزه ضان منه معز بزن هجمه کر

[illegible]

بیضه جه هیک ملح خوی ماخ سپیک مخ زرك
حی خوشه حیه مار جحره کنه بر جحر

ترب و تراب و سماد رمس و رغام و ثاد
عفر و برا و ثری اخن و صفوانه بر

قرط کهار و سوار بازن و راکب سوار
راجل و ماشی پیا منطقه منطق کمر

قعبری وعبقری بی طبع و طبعت خوشی
قمقم و قرقف مین کوز و نخا رجز

حظ و خلاق و نصیب مقسمه و حقبه یار
فصم برین صرم ذی کسف و شان قطعه کر

هرب و هزیمت رقین قرح و جراحت برین
ضد و عد و دژمن حرب و وغا مرد و شر

زحزح ای دوزبولی ازلف ضدی و یه
افلح کر یا خلاص صلد قوی صخره بر

حنث و جناح و حرج وزر و وبال و ذنوب
اثم کنه غیظ کرب کربه غمین راس سر

اربه و وطر احتیاج حوجه یی هیچی امل
سمع بهشتن بصر دیتن و نیرین نظر

جامله بازدار وحبلی اقش وقورغ حمی

حمیه یاوان حلی خشر وحلیه زینت حول سال

قالبه جمله وکل کانّه همی وکف منع

صدا ور رنك لون رنكه همس دنكه بکم لال

٧ ٧ ٧ ٦ ٦ ٥ ٥

مرّه کرّه تاره جارك بك ودك وسك قطان

٩ ٩ ٩ ٩ ٨ ٨ ٨

بنیه بکه کعبه یالکه متّکا وتکیه یال

القطعة فی بحر البسیط المطوی

کرته دقیق توبیی میرو سرو معتبر

کذب وخلاف مبیز کرته بکن کوبکر

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

مطوی بحر بسیطلی بکه جارك نظر

شمل بلاق بونه هم قیك کتنه شمله بر

زربی ما فوره هم طنفسه ای باخبر

صرح كوچك صرنغه تپه كازی وخلت قين

خلّ یار وخلوه تنها حلو شیرین مستطال

مره قوت ومق محبت أنس وألفت هوكری

غمر وابلد كلت كودن بغل میر وكان بعال

ضبره هوبیره ضغن كین وضغث ایتكل خسبی اسك

صیحه كازی ضل ونداء بون و ونداء بوبی ضال

لهجه ازمان لهجه تیشته مهجه روبی هم زروح

بهجه حسن وشاهی وزی هاتن وبهرج بطال

خمل ریشی خبط لیدان خمط دارا بیستری

عجوه خرمه كرزه حزمه عروه قلبه عندبال

طلعت ووجه ومحیا عارض ومنظر چه رو

أیكه بیشه تخت اریكه زیغ میل وبیت مال

مَقْت بُغْض و بُضْع فَرْج و بَعْض مِنْدَك بِضْع چَنْد

سَفْك و سَكْب و صَبّ رِهْتَن قَتْل كُشْتَن شَرّ قِتال

رُعْب رَهْب و هَوْل و هَلْع و فَشَل و وَجَل و رَوْع تَرْس

رَنْج اَيُوزكه رَنْج هَژاندَن نَجْع رِي پُرْسيدَن سُؤال

كَوْن بُونَه ظَعْن جُونَه شَتْو كَلاشْتَن دَقّ قُطان

دَوْحَه دار و رَوْح راحَت رَوْضَه چَمَن دَشْت جال

بَقّ پَشّو وَجَع ايش و رَعْشَه لَرْزين دَرْده داء

دَفْني گَرْمي بُعْد دُوري بَغْل هيسْتَر نَعْل نال

شيحَه يُوزان حَبَق يُونْگَه مَرْوِي حَرْمَل سِپَنْك

قِطّ كاغَذ قُطْن پَنْبُو وَقْر بار و لَذ جُوال

مَجْنُون گَژْدُون و مَجْنُون ديو و ماجِن بي حَيا

خِزْي رُسْوائي و خِذْلان شَرْم كَري شَرْم اِنْفِعال

عبد و رقیق کوله خرفت صنیعه بیشه
جاهل نزان و زانا علام و هم خبیره

عوجا و جون و صفرا قوس و قیسی کمان
و فضه کنانه کیشك نبل و نشاب تیره

جیش و حشم چه لشکر اسری بشف لری بر
باسل جو میرو نترده سریه قیل میره

القطعة فی بحر الرمل المقصور المثمن

شیخ و صوفیتی کرامت علم خوندن هم عمل
خلوتر حجره طریقات شریعت بی خلل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات
خوش تو فی بحری بخونه کوره خوش چونه رمل

شیخ ریسپی شیب پیری شاب جوانه شأن حال
مروه میرینی ولاوینی فتوت کهل کال

رُمّانْ هِنارَه جُلْنار گُلْنار زُوتينْ هَژيرَه
قِثّا خِيارَه دُوفُضْ بيقارَه ثُومْ سيرَه

تُفّاحْ سيبَه مِشْمِشْ گُنْجَه بِهْ سَفَرْجَلْ
دُبّا وقَرْعُ ويَقْطينْ كُنْدِكْ جُبْنْ پَنيرَه

يُوخينْ سَويقْ وأقِطْ كَشْكَه هَبانَه جِرابْ
كُرْجُرْبْ وتَرْيِ مَشْحُونْ خاوِي قالَه رِسْلْ شيرَه

مُزْنْ وسَحابْ وعارِضْ غَيْمْ وغَمامَه عَوْزَنْ
قَمْقامْ ويَمْ بَحْرِنْ صَمْصامْ حُسامْ شيرَه

صَحْرا فَلاتْ وسَبْسَبْ فَيْفاءُ بَدْوِ دَشْتَنْ
يَنْبوعْ وعَيْنْ كَهْنِ جُبْ وقَليبْ بيرَه

اِبْنُ السَّبيلِ رِيوى هَمْرى رَفيقْ وصاحِبْ
مَرْجاتِ هِنْدِكْ وبِرْجَمْ ولُبَدْ كَثيرَه

طود وجبل طور هرسی چیانه
وادی نواله حفره چه کوره

مرسول هناری مدفون قشاری
مجبور بیکاش مجبر بزوره

ابکم چه لاله اعرج چه لنګه
یک چاقه اعور اکمه خوګوره

مقتول کشتی مغسول شوشتی
میت مراره مرقد خوګوره

القطعة فی بحر المضارع الاخرب

ای کوته کبره دائم کریه زبو خو مرکب
اول تو بی بکه یی پاشی بکیره مرکب

مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
خوش وزنه بی ملاله ګربت مضارع اخرب

اَمْرَد رَوال اَفْرَع بُمُواَقْرَع كَچَل اَمْلَس هلُو

اَصْغَر بِچُوك اَكْبَر مِزَن سَيِّد حُلاحِل مير وسَرَم

اُمْ ماكه اُمُّ الشَّمَل روز اُمُّ النُّجُومَه آسِمان

اُمُّ الخَبائِث خَمْرِي مُدْمِن مُدامِي مَيْخورَه

اُمُّ الفَضائِل عالِمِي اُمُّ الرَّذائِل جاهِلي

اُمُّ القُرىٰ اُمُّ البِلاد كَعْبَة نَبِي پَيْغَمْبَرَه

اَلْقِطْعَةُ فِي بَحْرِ الرَّجَزِ الْمُرَفَّل

مَرْجِي بِعِلْمِي جَهْل كِر مُبْتَذَل

صِفْرِي خَوِي كِر بِزْز مُكَلَّل

مُسْتَفْعِلاتُنْ مُسْتَفْعِلاتُنْ

بَحْرِ رَجَز بُوچِه خوش مُرَفَّل

اَخْضَر چِه كَسْكَه اَحْمَر خُو صُورَه

اَزْرَق هِشِينَه جُورَب چِه گُورَه

هَابِتُمْ اَتِيتَ اَءْنِى تِيمْ وى هَاتْ اَنِى اِيتِ وَرَه
اَيَتْ مِنْ دَاخُذْ بِكْرْ اِرْجِعْ فَكَرْ اِذْهَبْ هَرَه

اِجْعَلْ بِكِيرْ اِسْحَقْ بِهِيرْ اِضْرِبْ بِقُطْ اُنْظُرْ بِنِيرْ
اِقْرَأْ بِخُونْ اِعْلَمْ بِزَانْ اِيمَانْ بِمَعْنَى بَاوَرَه

مِصْرُو بَلَدْ بَاژَارِنْ اَوْدِرْهَمْ دِرَافْ اِرْمُوشْ حَرِيرْ
مَانِعْ سَخِي سَائِلْ دِجُوكَارْ شَفَاعَتْ مَهْدِرَه

اِمْلَاقْ خِيرَانِي غِنَا مَالْدَارِي وَهْمْ اِسْتِرَانْ
اِطْلَاقْ بَرْدَانْ طَلِّقْ زَانْ زَوْجْ وِوَتَرْجُوتْ فَرَه

اَكْيَسْ مَرُوڤِي تِيرْفَهَمْ اَصْمَعْ مَرُوڤِي كُهْ بِجُوكْ
اَكْشَمْ كِيُوهْ هَاتِي بِرِنِي اَصْلَخْ وَكِي اَيْهَمْ كَرَه

اَكْحَلْ مَرُوڤِي چَاقْ بِكِلْ اَشْهَلْ مَرُوڤِي چَاقْ بَلَكْ
اَشْقَرْ مَرُوڤِي چَاقْ هِشِينْ رَنْكِي كِنِمْ كُونْ اَسْمَرَه

كَبِدْ جَرْكَه كُلْيَه كُوكْ جِكَرْ كِلْدِنَه بُزْ
رُوقِينْ اَمْعَا مَرَارَتْ هُمْ طِرَاقْ

ضِيقْ تَنْكْلِي قِصَرْ كِرْتِي طُولْ دِرِيزْ
غِلْظَتْ وَدِقَّتْ سِتُورِي وَزِرَافْ

قِدْرِ دِيزِه قَصْعَه كَاسَه خُبْزِ نَانْ
لَحْمْ كُوشْتَه طَبْخْ پُخْتَنْ نِيئْ خَامْ

شِبَعْ تِيرِي عَطَشْ تَهْنِي جُوعْ بِرِشْ
صَيْحَه كَازِي صَوْتِ دَنْكَه اِسْمْ نَامْ

اَلْقِطْعَةُ فِي بَحْرِ الرَّجَزِ السَّالِمِ الْمُثَمَّنْ

كَرْدِي تَه مَقْصُودَكْ هَمِي لَازِمْ دِقِّلِي بِي بَلَزْ
خَسْتَه تَه مَعْبُودَكْ هَمِي دَائِمْ ذَامْرِي وَيْ بِزْ

مُسْتَفْعِلُنْ مُسْتَفْعِلُنْ مُسْتَفْعِلُنْ مُسْتَفْعِلُنْ
سَالِمْ مُثَمَّنْ هَرْ اَقَه اَيْ طَالِبِي بَحْرِ رَجَزْ

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

وزن اقه حینا رمل محذوف بث

ظل وتبع فیئی سهن شمس طاف

دشته بید امشی چونه خطوه کاف

نار اگ حر گرمی برد صاز

ثلج برفه ماء وسلسل هردو آق

وابل و وسمی و مدرار و مطر

طل وغیث و دیمه باران ثاذ خناق

رجل یی و رکبه اژنو بطن زک

صدر سنکه جید اسطوعین چاث

فخذ رانه ضرس دِ دانه شفه لیف

ظهر پشته سره ناقل جوف تاف

جاثیه ترس وصاعقه دنك وبروسك بی هشی

لوث ولو علامتن بشغمن هم آشکرا

خرص درو مخیض دوبطچیه قازه قبجه کو

شط کناره نهرجو لوح وسکاك وجو هوا

عسجد وعین ونضر زیر فضه لجین ونقره زیف

صفرچه مفرقه نحاس یا خرم هم رصاص قلا

رب وربما کلك ثم لوی هنا البهر

لانه لنا زبومران اکره لم چرا

این لکو کیف کوه تحت لبن علی السر

ثم ثیاش وی بزان انت توی لی بومرا

القطعة فی بحر الرمل المحذوف

غار فی کو بقنچی معروف بت

دی حلیم وصابر وموقوف بت

اُجْرَه كِرِى رَهْنْ كِرَوْ خُسْرْ زِيَانْ كِذْبْ دُرُوْ

٤ ٤ ٢ ٢ ٢ ٢ ١ ١ ١

بَيْعْ فِرُوتَنِه عَطَا دَانَه كِرِينْ چِيه شِرَا

٥ ٥ ٤ ٤ ٤ ٣ ٣

مَنْكِبْ وكَتِفْ هُرْدْ ومِلْ يَالْ وضَمِيرْ وقَلْبْ دِلْ

٤ ٤ ٤

جَزِلْ وفَرَحْ چِه شَادِيَه مَوْتْ مِرْنْ كِرِينْ بُكَا

٨ ٨ ٧ ٧ ٦ ٦ ٦

ثَوْرْ وحِمَارْ رِكَا وكِرْبَانْ چِيه سَقْفْ بَابْ دَرْ

٩ ٩ ٩

جَبْهَه اَنِى فَمْ دَقَه لِحْيَه رِهَنْ خَبَرْ نَبَا

٣ ٣

خِنْطَه كَنْدُمْ شَعِيرْ جَه سُلْتْ شِلِيلْ كَرْمْ رَزْ ه

٢ ٢ ٢ ٢ ١ ١ ١ ١

خُرْمَه رُطَبْ عِنَبْ تِرِى بَيْعْ بِفُرُوشْ ثَمَنْ بَهَا

٥ ٥ ٤ ٤ ٤ ٤ ٣ ٣ ٣

شِيرَه لَبَنْ غَنَمْ پَزْ رَائِبْ مَاسْتَه زُبْدْ طَوْ

٨ ٨ ٧ ٧ ٦ ٦ ٦

صُوفْ هِرِى ورِيشْ بَرَه اَصْفَرْ زَرْكَفِى قَبَا

٥ ٥

صَرْصَرْ ورِيحْ بَا بِزَانْ تُوزَه عَجَاجْ ونَقْعْ هَمْ

٩ ٩ ٩ ٩ ٢ ٢ ٢

غَبَرَه هَيْجْ وهَبُوتْ وقَتَرَه قَسْطَلْ وهَبَا

٢ ٢ ٢ ٢ ٢ ٢ ٢

جميعى امتا وى بلطفا خوالهى
ژ دنيايى قريكى بقرآن و بايمان

حتا اوشه سوار بت وگوبا امتا خو
ژ ميدانا حسابى هلينت شبه چوگان

القطعة فى بحر الراجز المطوي المخبون

پرده گو رابتن ژ بر عارضى دلستان خوش
دل ژ غمان گو بيته در بلبلى گلستان خوش

مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن
بحر راجز گو خبن وطى گربيتن روانه خوش

زوج و رجل چه مير و ژن مرأة و زوجة و نسا
والد بابه والده دايه شقيق و اخ برا

ابن كره بنت كچه صهر خزوره مامه عم
عمة مته عمامه شاش جدة چيه خويره دا

دقیتن تو بزانی بدل ناڤی امامان
محمد مالك احمد اوی دیتر که نعمان

مبشر بونه ده کس ژ اصحابان بتعیین
کودی بچنه بهشتی خدی مزگینی داوان

ژ اول بو عبیده دگل هر چار یاران
سعید وسعد وطلحه زبیر وعبد الرحمان

لمه فرضه بزانین رسولی خو بتحقیق
بمولدهم بمدفن بناسین داو بابان

دمکه بو ژدا یی ل مدینه بویه مدفن
وی عبد الله والد آمینه والده بزان

ژ دنیایی کو چوی عمر بو شیست و سی سال
ژ شیلستان بچوسی بورین دمکهیدان

دچل سالان رسالت ژبو وی هات خوایی
دبیست و سی دمایی ژبو نازل بو قرآن

دِ وَقتي دَوْرَوْدَرْسَانْ
بِكِنْ اِنْعَامُ وَاِحْسَانْ

بِدْعَانْ مَه بِيرِي بِيِنْ
فَاِتحَا زِمَرَا بِخَوْنِنْ

اَلْقِطْعَةُ فِى بَحْرِ الْهَزَجِ الْمَكْفُوْفِ الْمَحْذُوْفِ

حَتَا تُو دَوْرُو دَرْسَانْ نَكِي تَكْرَارُ وَمَصْرُوْفْ
دِ دُنْيَا بِي تُونَابِي نَه مَشْهُوْرُو نَه مَعْرُوْفْ

مَفَاعِيلُنْ فَعُولُنْ مَفَاعِيلُنْ فَعُولُنْ
چِه خُوْش وَزْنَه بِبِيتِنْ هَزَجْ مَكْفُوْفْ وَمَحْذُوْفْ

خُدَي اَللّٰه قَاصِدْ رَسُوْلَه اَيْ خُدَي زَانْ
خَلِيفَه چَارِنْ هَمْ چَارْ اِمَامِنْ اَيْ مُسْلِمَانْ

زِ چَارَانْ يَكْ اَبُوبَكْرْ عُمَرْ عُثْمَانْ نَه اِيدِي
عَلِيَه بِي تَكَلُّفْ كُوبُو خَاتَمْ زِبُوْوَانْ

نه ژ بو صاحب رواجان
بلکه ژ بو بچوکیت کرمانجان

وگی ژ قرانی خلاص بن
لازمه لسوادی چاف ناس بن

دا بفان چند رش بلکان
لوان طبیعت ملکان

دری ذهنی قبیتن
هرچی بخونت زحمتی نه بیتن

امیدامه ژ لطفالان
کو مه عمل بطالان

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ
مُبْتَدِئي هَرْ عِلْمَكِي نَاڤِي عَلِيمْ

حَمْدُ وَثَنَا وُ شُكْرَانِي
ژِبُو وِي خَالِقِي رَحْمَانِي

كُو فَصَاحَتْ وَبَيَانْ دَايَهْ لِسَانِي
لِسَانْ دَايَهْ اِنْسَانِي

هِنْدِي صَلَوَاتِنْ هَمِي
لِرَسُولِي مَه اِي اُمِّي

كُو بُونَه پَيْرَوِي دِوِي
عَرَبْ وَعَجَمْ وَكِرْمَانْجُ وَرُومِي

ژِ پَاشْ حَمْدُ وَصَلَوَاتَانْ
اَڤْ چَنْدْ كَلِمَه نَه ژِ لُغَاتَانْ

ڤِيكْ اِيخِسْتِنْ اَحْمَدِي خَانِي
نَاڤِي نُوبِهَارَا بِچُوكَانْ لِي دَانِي

نشراندن
روژا نو
سويدن - ستوكهولم
١٩٨٦

Jı bo xwendewanên Kurd ku bı tipên Erebi dıxwinın, em, çapa berê ya bı tipên Erebi ji, tevi ya Latini çap dıkın.

ROJA NÛ

هذه رسالة فى ترجمة بعض اللغات
العربية باللغة

نوبهار

للعالم الفاضل والدراك الكامل الشيخ احمد الخانى
تغمده الله بغفرانه

هٰذه رسالة فى ترجمة بعض اللغات
العربية باللغة

نوبهار

للعالم الفاضل والدرّاك الكامل الشيخ احمد الخاني
تغمده الله بغفرانه

